

**ŠTO VAM
DONOSIMO U OVOM
BROJU?**

**Kratak pregled aktivnosti
Zelene Istre tijekom
veljače:**

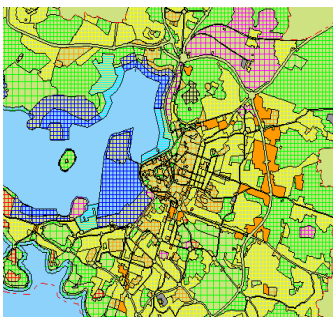
- Kakav treba biti urbanistički plan?
- Priopćenje za medije u vezi s "okruglim stolom" o prostornim rješenjima u pulskom Starom gradu
- Radionica o šibenskom GUP-u i procjeni utjecaja na okoliš
- Natjecanje u sakupljanju starih baterija

ZELENI TELEFON

Tijekom **veljače** primili smo **26** prijava građana na Zeleni telefon, i to: zrak: 1, životinje: 1, zelenilo: 7, gradnja: 3, otpad: 6, olupine: 1, zračenje: 3, razno: 3, rudarenje: 1.

Više o slučajevima pročitajte na str. 5 i 6.

**URBANISTIČKI PLANOVİ MORAJU
UVAŽITI
DRUŠTVENE I FUNKCIONALNE
POTREBE SUVREMENOG ŽIVOTA**

U ushuktaloj medijski posredovanoj raspravi o Provedbenom urbanističkom planu "Stari grad Pula", gdje kao suprotstavljene strane s jedne strane imamo zabrinute građane Pule, a s druge strane struku arhitekata i konzervatora, nedostaje temeljna pretpostavka za bilo kakvu raspravu, a to je postojanje cilja. Što želimo postići novim GUP-om, što želimo postići detaljnim planovima? Tek kada znamo

kuda želimo postići, možemo razgovarati o tome koji je najbolji način ili put. Želimo li povećati broj stanovnika starogradske jezgre? Tko su novi stanovnici koje želimo privući u taj dio grada, koja su njihova očekivanja i potrebe, kako ćemo na ta očekivanja i potrebe odgovoriti? Želimo li smanjiti broj stanovnika, podići kvalitetu života, želimo li veću ili manju mobilnost u tom dijelu grada, želimo li zdraviji život za stanovnike centra? Svaki bi plan trebao biti odgovor na upravo takva pitanja... **Izrada plana ne smije biti tehnička vježba dvije struke, kojima one zadovoljavaju svoje (pre)uske potrebe - konzervatori konzervirati, arhitekti graditi.** Radi se o javnom procesu u koji treba uključiti mnogo struka. U našem se slučaju želi nametnuti autoritet samo dvije uske struke, bez kvalitetnih konzultacija s javnošću, bez identificiranja potreba stanovnika grada i uvažavanja njihovog mišljenja. Neki se vrlo predstavnici tih struka prema mišljenju javnosti odnose štoviše s prijezirom i omalovažavanjem, ne shvaćajući promjene koje se događaju u društvu. **Demokratizacija prostornog planiranja nezaustavljivi je proces koji će vrlo brzo prekinuti isključivu moć nametanja rješenja autističnih stručnjaka.** Prvi udarac njihovom monopolu doći će od zakonodavca već negdje ovog ljeta, kada je predviđeno donošenje novog Zakona o zaštiti okoliša, kojim se npr. uvodi obaveza strateške procjene utjecaja na okoliš prostornih planova.

Zbog snažno izraženog otpora predstavnika navedenih struka da prihvate legitimni autoritet građana u odlučivanju o sudbini svog grada, te u njihovom i insistiranju političara na pretvaranju pulskih gradskih parkova u stambeno-poslovne zone, javlja se opravdana sumnja da se zapravo radi o težnji da se održi apsolutni monopol u odlučivanju o tako unosnom poslu kao što je prostorno planiranje, bez uplitanja nekih tamo "jadnika" (riječ kojom se u slučaju poslovno-stambene zgrade i garaže na Cvjetnom trgu poslužio zagrebački gradonačelnik).

SVRHA PROSTORNOG PLANIRANJA: ORGANIZACIJA PROSTORA KAO ODGOVOR NA POTREBE NJEGOVIH STANOVNIKA

Svrha prostornog planiranja je prvenstveno organizacija prostora kao odgovor na potrebe njegovih stanovnika. Stoga je ključni trenutak izrade nekog plana omogućavanje javnosti izjašnjavanje o ključnim temama koje će utjecati na njihov život tj. participacija građana u definiranju prostora. Sudjelovanje javnosti u procesu izrade nekog plana može dovesti do inovativnih ideja i povećanja kredibiliteta samog procesa i njegovih rezultata.

Pulski arhitekti i planeri, međutim, na sve zahtjeve građana za gradom koji će odgovarati potrebama njegovih stanovnika, poput papagaja odgovaraju navodeći nužnost "obnove starogradske jezgre metodom faksimila ili interpolacije." Uzmimo da se starogradska jezgra i obnovi "metodom faksimila ili interpolacije". Što će građani Pule time dobiti (osim što će izgubiti 4 gradska parka)? Veću kvalitetu življenja, veće zadovoljstvo, više zdravlja, veći ponos svojim gradom? Hoće li s ekonomskog aspekta izgradnja u pulskim parkovima dugoročno dovesti do značajnog profita? Hoće li se povećati prihod od turizma? Hoće li Pula time steći preduvjet za kandidaturu na UNESCO-vu Listu svjetske baštine?

Hoće li i nove građevine u parkovima izgledati poput do sada izvedenih interpolacija, na primjer hotel kraj Kavane ogledala, zgrada u ulici Sergijevaca u čijem se prizemlju nalazi restoran "Da Piero2" itd. Jer upravo takve građevine kompromitiraju historijski karakter i identitet Pule. S obzirom da se javno nisu nikada o tim zahvatima izjasnili, pretpostavlja se da se za pulsku struku radi o prihvatljivim promjenama. Postoje li kriteriji prihvatljivosti i kako su se do sada primjenjivali? Prema UNESCO-vim kriterijima, univerzalna vrijednost neke grupe građevina proizlazi iz njihovog povijesnog, umjetničkog i znanstvenog značaja i takve vrijednosti treba čuvati.

Okolnosti i uvjeti u kojima je nastajala pulska starogradska jezgra nemaju nikakve veze s današnjim uvjetima života. Konkretni povijesni, politički, društveni i financijski faktori utjecali su na izgradnju Pule, odnosno utjecali su na mijenjanje prvobitnog krajobraza. Pula koja je tada nastajala imala je za ono vrijeme prikladni karakter i značaj. **Želi li se ponovo izgraditi "povijesna urbana**

Dušica Radojčić, dipl. pol.,

*članica Radne skupine nacionalnog pilot-projekta za izradu Studije strateške procjene utjecaja na okoliš GUP-a Grada Šibenika (u okviru projekta "Procjena utjecaja razvojnih strategija na okoliš")
27.2.2007.*

matrica", bez obzira na današnje potrebe stanovnika, možda bi trebalo razmisliti o njihovom iseljavanju i pretvaranju starogradske jezgre u muzej ili spomenik. U suprotnom urbanistički planovi moraju apsorbirati društvene i funkcionalne potrebe suvremenog načina života. Javni prostori i zelene površine su osnovni preduvjet za zadovoljavanje tih potreba.

GRADEĆI S VIŠE OD 60 GODINA ZAKAŠNJENA NA PROSTORU DANAŠNJIH PARKOVA NIKAKVE SE RANE NE ZACJELJUJU; UPRAVO SUPROTNO, STVARAJU SE NOVE RANE

Pula je nakon velikog egzodusa nakon Drugog svjetskog rata izgubila dobar dio svojih stanovnika. Bilo je potrebno nekoliko generacija rođenih u Puli da se počne obnavljati ta izgubljena veza građana s gradom. Današnji stanovnici Pule identificiraju se sa suvremenom Pulom, a ne s onom sa starih razglednica. Ono što se PUP-om "Stari grad Pula" namjerava je poticanje suprotnih procesa; rušenjem parkova i smanjivanjem javnih površina ponovo se uništava percepcija pripadnosti gradu, što najbolje pokazuje gotovo jednodušnost građana u osudi takvih planova. **Gradeći sa više od 60 godina zakašnjenja ponovo kuće koje su postojale u današnjim parkovima, nikakva se povijesna nepravda ne ispravlja, nikakve se "rane ne zacjeljuju".** Upravo suprotno, stvaraju se nove rane. Ako potreba za očuvanjem graditeljske baštine proizlazi iz potrebe za očuvanjem duha ili karaktera nekog grada utemeljenima u kolektivnoj memoriji i osjećaju pripadnosti, nikakve nove zgrade nakon 60 godina ne mogu postići taj cilj. O ljepoti i harmoniji, poučeni dosadašnjim primjerima obnove srušenih zgrada u starogradskoj jezgri ili predstavljenim projektom izgradnje 22 zgrade u Parku grada Graza, da i ne govorimo.

Prijedlozi za intervencijama u starogradskoj jezgri moraju biti procijenjeni s okolišnog, vizualnog, društvenog i ekonomskog aspekta, a ne da jedino i isključivo obrazloženje bude nužnost obnove povijesne matrice grada. **Zar će sadašnje i sve buduće generacije biti taoci konzervatorske struke?** Ili će se ipak pronaći način da se omogući gospodarski i društveni napredak, napredak u očuvanju okoliša i zaštiti zdravlja po principu inkluzivnosti svih navedenih elemenata?

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE U VEZI S "OKRUGLIM STOLOM" U ORGANIZACIJI PULSKOG GRADSKOG POGLAVARSTVA "O PROSTORNIM RJEŠENJIMA POJEDINIH LOKACIJA NA PODRUČJU STAROG GRADA"

PREDSTAVA UMJESTO RASPRAVE

Niz nedopustivih propusta u organizaciji i vođenju okruglog stola održanog 27. veljače, kao i izostanak bilo kakvog zaključka u situaciji velikog interesa građana za pitanja o kojima se raspravljalo naveli su nas na dvojbu o pravom razlogu njegovog organiziranja i na ovo reagiranje.

Debakl okruglog stola je višestruk: nisu mu se odazvali upravo oni koji su problem i stvorili, predstavnici konzervatorske struke, koji inzistiraju na izgradnji u parkovima - pročelnica Konzervatorskog odjela u Puli, Narcisa Bolšec-Ferri, predsjednik Društva arhitekata Istre, Davor Matticchio te umirovljeni predstavnici struke koji su u posljednje vrijeme dobili puno medijskog prostora za iznošenje svojih stavova o tome kako **"prodorni vox populi"** **"ponižava i vrijeđa struku"**, Franc Ancelj i Attilio Krizmanić. Time su potvrdili svoju autističnost, spremnost isključivo na monolog i nametanje rješenja, ignoriranje potreba i prijezir prema mišljenju javnosti. Ali se i spasili tako od odgovaranja na pitanja o banalnoj, lošoj i jeftinoj novoj arhitekturi u starogradskoj jezgri i svojoj ulozi u tome.

Premda "svjesni iznimne zainteresiranosti stručne i ostale javnosti za prostorna rješenja pojedinih lokacija na području Starog grada", **Gradsko poglavarstvo je održavanje okruglog stola zamislilo iza vrata zatvorenih za javnost!** Izliku da prostor vijećnice ne dopušta veći broj sudionika, brojni zainteresirani građani lako su prozreli i nakon neugodnog uvjeravanja na vratima ipak dobili dozvolu za ulaz. Da pravu javnu raspravu nisu ni željeli, nego predstavu, govori i činjenica da na vrijeme upućeni prijedlog Zelene Istre da se okrugli

stol održi u pristupačnijem i većem prostoru u Gradu nisu prihvatili.

Ne poznavajući formu okruglog stola (i preslikavajući onu tragikomičnu gradskog vijeća), nemušti je voditelj Peđa Grbin zaboravio predstaviti prisutne, nije najavio trajanje okruglog stola, način sudjelovanja u raspravi ni redoslijed izlaganja, obavijestivši prisutne jedino o pravu isključivo pozvanih sudionika na petominutnu diskusiju. Nažalost, prisutni nisu znali tko je uopće od pozvanih sudionika u sali. Čekajući svoj red na 5 minutno pravo na izlaganje, predstavnica Zelene Istre ga je propustila zbog naglog i nenajavljenog prekida okruglog stola. Nitko iz nadležnih gradskih odjela prisutnima nije predstavio sadašnju situaciju planskih rješenja, nije bilo karata iz kojih bi to bilo vidljivo, na direktno postavljena pitanja gradskim službenicima, poput "koja je potreba / razlog urbanizacije parkova", nitko nije odgovorio. Arhitekti i urbanisti nisu uopće sudjelovali u diskusiji. **Jedini zaključak predstavnika politike koji jesu sudjelovali u raspravi bio je: Grad je nemoćan. Taoci smo konzervatora!**

Gradonačelnikov više puta izrečeni stav da Grad ne želi graditi u Parku grada Graza, ali mu konzervatori nameću takvu obavezu, zapravo je komotna pat pozicija i izgovor da se parkovi ne deurbaniziraju, tj. da se i dalje ostavi mogućnost gradnje u 4 gradske zelene površine. **Nevešta politička akrobacija kojom se glasači žele pridobiti dobrim namjerama koje će, ne njihovom krivnjom, ipak završiti loše po parkove.** Time dvostruko dokazuju svoju nemoć: ne samo da nisu u stanju artikulirati javni interes, nego kad se građani organiziraju i o njemu se izjasne, onda ga nisu u stanju provesti.

Ukoliko stvarna želja postoji, nametnuta rješenja Konzervatorskog odjela, bez želje za preispitivanjem pozicija i mogućih propusta, mogu se verificirati, na primjer, putem Odjela za inspeksijske poslove zaštite kulturne baštine Ministarstva kulture ili Vijeća za kulturna dobra, koje intervenira oko "prijepornih pitanja u području zaštite i očuvanja kulturnih dobara". Također se može preispitati je li u našem slučaju Konzervatorski odjel u Puli prekoračio svoje ovlasti.

*Upravni odbor Zelene Istre
28.2.2007.*

ŠIBENSKI GUP I PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

U sklopu CARDS projekta "Procjena utjecaja razvojnih strategija na okoliš", kojim je osigurana potpora Ministarstvu zaštite okoliša za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU u dijelu koji se odnosi na uvođenje i provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš, u Zagrebu je 8. veljače održana radionica na kojoj je predstavljen pilot-projekt Strateške studije utjecaja na okoliš Generalnog urbanističkog plana grada Šibenika.

U Hrvatskoj je do sada postojala obaveza procjene utjecaja na okoliš samo za pojedine projekte/zahvate u prostoru, ali ne i za strategije, planove i programe, kako se od nas očekuje u procesu usklađivanja s europskim zakonodavstvom i praksom. Uvođenje strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) u hrvatsko zakonodavstvo bit će "okrunjeno" novom Uredbom o SPUO, nakon što se ovim projektom osiguraju smjernice i podloga. Radi se potpuno novom instrumentu zaštite okoliša za koji u Hrvatskoj ne postoji prethodno iskustvo ili znanje. Složenost postupka i neiskustvo u njegovoj

primjeni pokazali su se i na radionici na kojoj je prezentiran nacrt SPUO za šibenski GUP; mnogobrojne primjedbe i komentari sudionika radionice na nacrt ukazali su na poteškoće s kojima će se u budućnosti susretati svi oni koji će imati zadatak izrade SPUO: od nedostatka potrebnih dokumenata poput izvješća o stanju u okolišu, sukoba interesa u prostoru, područja koje je jednom takvom analizom potrebno obraditi, detaljnošću obrade itd. **Predstavnica Zelene Istre, članica Radne skupine navedenog projekta, na radionici je iznijela svoje komentare o nacrtu SPUO za šibenski GUP** koji su se odnosili na nelogičnosti u vezi s ciljevima izrade GUP-a, demografskim pokazateljima i predviđenim porastom broja stanovnika/novih građevnih zona, obrađenim alternativama koje se odnose na zahtjeve investitora umjesto na razvojne ciljeve, te na manjkavo uključivanje javnosti.

*Dušica Radojčić
8.2.2007.*

NATJECANJE "ZA STARE BATERIJE SPREMNICI SU MJESTA PRAVA – TAKO PRIRODA OSTAJE ZDRAVA!"

ŠKOLE SAKUPILE 520 KG STARIH BATERIJA!

U okviru projekta "Mobilizacija pograničnih regija Slovenije i Hrvatske na korištenje koncepta 4R+3E u gospodarenju otpadom" Zelena Istra je u šk. g. 2006./2007. organizirala natjecanje u sakupljanju starih baterija u kojem sudjeluje 25 osnovnih škola u Istarskoj županiji. **Svrha natjecanja je edukacija djece o važnosti odgovornog odlaganja otpada, posebno opasnog otpada, koji ukoliko dospije u tlo i vodu može uzrokovati teško zagađenje otrovnim tvarima.** Natjecanje traje od 17.10.2006. do 31.3.2007.

U prosincu i siječnju izvršeno je prvo vaganje sakupljenih baterija u svakoj školi i utvrđeno da **u natjecanju vodi osnovna škola Juršići u kojoj je 57 učenika sakupilo čak 63,80 kg!!!** OŠ Juršići tako je ostvarila najveći indeks sakupljene količine od 1,2 kg po učeniku. Drugo mjesto je zauzela OŠ Dr. Mate Demarina u Ližnjanu sa indeksom od 0,61 kg po učeniku i 13,50 kg ukupno, a treće OŠ Marčana sa indeksom od 0,39 kg po učeniku. Ukupno najviše baterija je sakupila OŠ Vazmoslav Gržalja u Buzetu, čak 74 kg, ali zbog većeg broja učenika ima manji indeks i zauzela je tek 4. mjesto.

Škole su ukupno sakupile čak 520 kg starih baterija koje će uz pomoć komunalnih poduzeća biti predane ovlaštenim poduzećima za zbrinjavanje opasnog otpada. **Tako je kroz ovo natjecanje do sad spriječeno da pola tone opasnih tvari završi u okolišu ili na, za to nepredviđenim, komunalnim odlagalištima.**

VAŽNA OBAVIJEST GRAĐANIMA:

Prema novom Pravilniku o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima, donesenom 11. prosinca 2006., prodavaonice su dužne u svom poslovnom prostoru ili neposrednoj blizini postaviti spremnike i besplatno preuzimati od građana otpadne baterije kakve imaju u svom prodajnom programu, bez obaveze kupnje i bez obzira na proizvođača, uključujući otpadne baterije i akumulatore koje mogu biti sastavni dijelovi uređaja koje prodaju ili servisiraju. Građanima se ne isplaćuje naknada za otpadne baterije.

*Milena Radošević
15.2.2007.*

Zeleni telefon

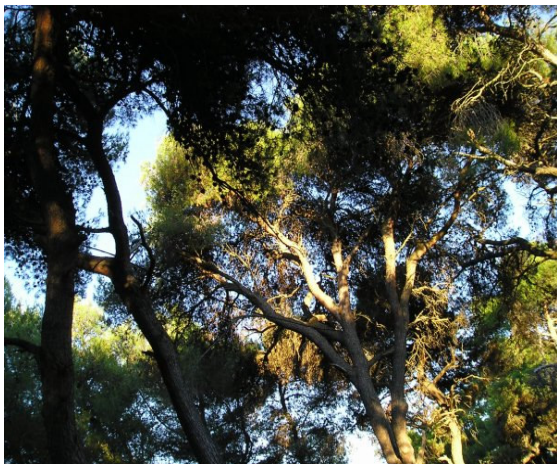
Tijekom **veljače** primili smo **26** prijava građana na Zeleni telefon, i to: zrak: 1, životinje: 1, zelenilo: 7, gradnja: 3, otpad: 6, olupine: 1, zračenje: 3, razno: 3, rudarenje: 1.

Nepotrebno sječom stabala bavili smo se i pisali jako često jer se, nažalost, to jako često i događa. Odgovorne osobe u našem gradu, koje odlučuju o njihovoj sudbini, problem nakrivljenog stabla rješavaju isključivo sječom. Pineta kupališta Stoja primjer je kako bi se taj problem mogao riješiti... kad bi kod nadležnih postojalo imalo osjećaja. Osoba koja je godinama održavala borovu šumicu na kupalištu sva je stabla koja su se nakrivila jednostavno poduprla ili zategnula čeličnim sajlama. I eno ih, stabla još stoje na radost svih posjetitelja, pogotovo ljeti kad pružaju spasonosnu hladovinu.

Prečesto smo svjedoci stravičnih prizora rušenja zdravih stabala iz jednostavnog razloga što "smetaju" ili su pak neuvjerljivo "opasni po sigurnost prolaznika".

Tako nam je ovog mjeseca u ured pristigla i pjesma jedne ogorčene gospođe u spomen svom najomiljenijem boru, koji je nekada uljepšavao šetalište Verudele, a kojega su djelatnici pulske Šumarije bez milosti posjekli.

In Memoriam mom Kosjenku s Verudele

Rekli su:

Da si ružan i da nisi Bor
Da svojim stasom ne prodaješ STVAR
Da smetaš i bezobrazno buljiš u turiste

I da ne zarađuješ.

Rekli su:

Da si niškorišti, smetnja pogledu na more,
Da si kvrgav, nakošen i dovodiš u sumnju
Dobar ukus hotelskih menadžera.

Nisu rekli, jer kako oni to mogu znati:

Da si BIO meteorološka povijest tog mjesta,
vajana desetljećima,
Da si BIO dokaz borbe za život
Prkoseći buri okrenutim licem,
Da si BIO član grupe "Drukčiji, pa šta?"
Da si mi uljepšao svako jutro mog života

Zbogom Kosjenko s Verudele.....Zbogom!

Kakav vlasnik, takav ljubimac!

Svima se nama bar jednom dogodilo da u šetnji parkom ili ulicama grada stanemo u pseći izmet. To nitko ne doživljava kao "nagovještaj buduće sreće", već isključivo kao nelagodu i uzrok mrzovolje. S tim

cipelama ulazimo u trgovine, urede, stanove...

Četveronožni kućni ljubimci, čiji je broj u gradskim domaćinstvima bitno porastao posljednjih godina, zahtijevaju posebnu brigu vlasnika.

Pse je potrebno voditi u šetnju i na obavljanje nužde više puta dnevno. Većina onih koji to i čine, dopuštaju svojim ljubimcima da nuždu obavljaju na gradskim ulicama ili zelenim površinama, ne osvrćući se za ostavljenim izmetom.

Njihova je nekultura, uz nemoć komunalnih redara zbog loše sročene zakona i skromnih novčanih kazni, uzrok neciviliziranih prizora na gradskim ulicama. Svaki posjetitelj našeg grada uvjerit će se u razinu kulture njegovih stanovnika, dok u cik-cak liniji bude nastojao izbjeći izmet na gradskim ulicama.

Stoga još jednom pozivamo sve vlasnike pasa da se pri svakoj šetnji opskrbe potrebnom opremom i i pokupe "ostatke" iza svojih ljubimaca!

Pravi domaći proizvod?

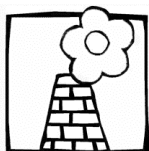
U protekloj se godini od ukupnih 227 prijava, 70 odnosno 31%, odnosilo na otpad.

Problem otpada i dalje se nalazi na vrhu ljestvice, što povlači za sobom dva ključna pitanja. Da li je riječ o nedovoljno dobroj organiziranosti komunalnih poduzeća i aljkavoj ponudi mogućnosti pravilnog zbrinjavanja otpada iz domaćinstava? Ili se ipak radi samo o nemaru i lošim navikama građana, koji umjesto pravilnog zbrinjavanja otpada

preferiraju odlagati vlastiti otpad na ilegalne deponije, pa čak i u neposrednoj blizini naselja i obrađenih poljoprivrednih površina? U veljači smo primili prijavu o ogromnom ilegalnom deponiju u Šišanu, kojeg pune najviše mještani, ali i ljudi iz obližnjih mjesta jer se o "destinaciji" pročulo. U to smo se mogli uvjeriti i na licu mjesta gdje smo uhvatili jednog od neciviliziranih mještana dok je istovarivao smeće. Prijavu smo prosljedili komunalnom redaru Općine Ližnjan, koji je pomoću dostavljenih registarskih brojeva vozila pronašao krivca, novčano ga kaznio i natjerao da počisti smeće koje je ostavio. Čišćenje je dokumentirano i fotografijama. Iako se radi samo o kapi u moru, ipak je opomena i drugima. Izgleda gotovo nevjerovatno da se velika njiva nalazi na svega par metara od deponija, a da nitko ne pomisli ili ne mari o zagađenju uzgojenog povrća. To će se povrće vjerojatno naći na stolovima pulske zelene tržnice, gdje će nas neka nonica uvjeravati da je proizvod domaći iz Šišana. Ljudi koji pune taj (i takve) deponije pravi su kriminalci jer ugrožavaju zdravlje ljudi.

*Marina Belas
28.2.2007.*

zelena istra

Zelena Istra
Gajeva 3, 52100 Pula
tel./fax. +385 52 506 065
udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
www.zelena-istra.hr